

ZENEAKADÉMIA
ALAPÍTVÁ 1875

2024/2025. tanévi Egyetemi Kutatói Ösztöndíj Program
Intézményi konferencia, 2025. augusztus 31.
Fiatalkutató-szekció

Laczkó-Pető Balázs

•

Bartók Béla észak-afrikai arab gyűjtésének ütőhangszeres kíséretei

A 2024/25-ös évre elnyert Egyetemi Kutató Ösztöndíj Pályázat keretén belül megvalósuló kutatási programom céljaként tűztem ki, hogy Bartók arab gyűjtésének azon ütőhangszeres kíséreteit, amelynek Bartók általi lejegyzése vagy részben, vagy teljesen hiányos, és amelyeket a felvételek alapján pótoltam, a hozzá kapcsolódó elméleti összefüggéseket tanulmánykötetben megjelentessem, valamint hogy a feldolgozott és elsajátított ütőhangszeres kíséreteket előadások keretén belül szélesebb körben is megismertessem. Az elkészült tanulmány - amelyet a *Magyar Zene* zenetudományi folyóirat elfogadott publikálásra - Bartók arab gyűjtésének történeti áttekintése mellett a Bartók által lejegyzett, illetve a hiányzó, általam lejegyzett válogatott ütőhangszeres kíséreteinek mélyreható elemzésével foglalkozik.

Előadásomban három olyan ütőhangszeres kíséretet elemezek, amelyek kottái a tanulmányban jelennek meg először, és amelyek ritmikai összetettségük, virtuozitásuk és a változatos ritmikai motívumok szempontjából kiemelkednek a többi közül. A kísérek szerkezeti felépítésében visszatérő ritmikai motívumok, témák és azok variációi különböző módon jelennek meg, amelyek a kottapéldákon megadott rendszer szerint vannak jelölve. A kíséretekkel megállapítható, hogy mindegyikben találhatóak szabályszerűségek, amelyek olykor egyértelmű módon, időnként azonban alapos és részletes vizsgálatok nyomán kerülnek felszínre. Habár Bartók több ütőhangszeres kíséretet véletlenszerűnek és rendszer nélkülinek tartott, a fenti példákra keresztül megismerhetővé válnak a kísérek sajátos, de valamilyen módon mégis strukturáltnak mondható felépítései. Az előadás során rövid képes beszámoló látható a kutatás szakmai ismertetéséről.